

برک کارمل خورشید جاودان تاریخ

میگویند تاریخ شخصیتها را بوجود می آورد و اما جاودان نام ببرک کارمل شخصیتی بود که تاریخ را ورق زد و تاریخ جنبش ترقیخواهی کشور ما از آن شکل گرفت. نشریه کار ارگان نشراتی سازمان فدایان خلق اکثریت در رابطه به زنده یاد ببرک کارمل مینگارد که ببرک کارمل چندین دهه در صحنه ی مبارزات سیاسی افغانستان حضور داشت و درسی سال گذشته یکی از مطرح ترین و نقش آورترین چهره های سیاسی کشورش بود.

شخصیتی که صدسال جلوتر از عصر خود می زیست و همچون خورشید جاودان همواره خواهد تابید. بدون شک یک زمانی تاریخ گواه بر آن خواهد شد که شخصیت زنده یاد ببرک کارمل بسیار بزرگتر از آنست که او را میشناسند. زیرا که همزمان و همعصرانش از تحلیل نبوغ سیاسی و خلاقیت های فکری آن شخصیت نامدار درک معینی داشته اند.

گوردن آلبرت در باره شخصیت انسانها مینوشت که شخصیت یعنی مجموعه ی از رفتار و شیوه های تفکر با ویژه گی های بی همتا، قابلیت پیشبینی پویایی و ثبات است که بر بنیاد چنین ویژه گی ها تاریخ بشر مشحون از

آفرینش ها، کارنامه ها و خلاقیت هاست که بدست و دماغ بشر بوجود آمده و در درازنای زمان جاودانی میشود. وقتی که میگوییم انسان موجود خاکی و محصول تحولات طبیعی است بنابراین آن تغییر بلاانقطاع طبیعی و تکامل پدیده ها در ساخت و ساز فنا ناپذیر آفرینش ها جاودانه میشود. بنابراین آن انسان در سرنوشت جهان و تحولات مستدام ماحول خود نقش اساسی داشته و به اینترتیب تاریخ را ورق میزند و می آفریند و در راستای دگر گونی ها و آرایش های طبیعی، تحولات سیاسی و تغییرات اجتماعی، شخصیت های را به وجود می آورد که از حیث کارایی با فطرت ذاتی و نبوغ خارق العاده، نقش آفرینی و خلاقیت بی همتا جایگاه خود را مشخص میسازد. روی همین مشخصه نقش و میزان اثر گذاری در رشد جامعه آنرا از دیگران متفاوت ساخته و جاودانگی می بخشد.

شخصیت زنده یاد ببرک کارمل یک شخصیت استثنایی و ملهم از عشق به وطن دارای نبوغ عالی و خلاقیت بزرگ بود.

درک مفاهیم و هضم تیوری تدوین شده از جانب زنده یاد کارمل بزرگ، پیشبینی حوادث از اوضاع پیچیده افغانستان و جهان و پیشگویی جریانات و چالش های بزرگ، وصایای موکد وحدت حزبی و همبستگی ملی، هوشیارباش ها و هشدارهای تاریخی و خلاقیت های کاری، اندیشه عالی و تفکر ناب ارزشها و آفرینش ها، قابلیت ابتکار و توانایی فکری و فطری شخصیت استثنایی ببرک کارمل بود.

همین خلاقیت و نبوغ، والا ترین ویژه گی های انسان است این دو جوهر ذاتی شخصیت ببرک کارمل را از دیگران متفاوت میسازد. از همین رو برحق میتوان گفت که شخصیت زنده یاد ببرک کارمل بسیار بزرگتر از وظایف رسمی و رسالت تاریخی آن بود.

یک ژورنالیست هندی میگفت ببرک کارمل قبل از آنکه زعیم، رهبر و رئیس جمهور شود، ببرک کارمل شده بود.

بدین معنا که شخصیت ببرک کارمل بسیار بزرگتر از موقف و مقامش اش بود. همانطوری که صد سال جلوتر از عصر خود می زیست. به این ترتیب طرح ها و نظریات و تفکرات و اندیشه جاودانی ببرک کارمل تا قرنهای نیازمند تحلیل، تحقیق و پژوهش دوامدار است تا انسان قادر به تحلیل همه جانبه در کلیه ابعاد دانش و اندیشه خارق العاده آن ابر مرد تاریخ شوند. البته درک و شناخت از همچون شخصیتی، در حقیقت درک و شناخت از یک مکتب انسانیت است. از یک مکتبی که در پروسه عشق به انسان و احترام بمقام انسانی شکل گرفته است و همچنان شناخت از شخصیت زنده یاد ببرک کارمل، در واقع درک و شناخت از جامعه و تاریخ افغانستان و جهان بوده و برای ترقیخواهان و وطن مبرمیت حیاتی داشته که مستلزم پژوهش و پویایی بزرگ است و درین برگه مختصر مروری به آن خواهیم داشت.

سرآغاز زنده گی و نوجوانی:

ببرک کارمل در حومه شهر کابل در سال ۱۹۲۹ در اواخر سلطنت غازی امان اله خان در یک خانواده روشن ضمیر دیده به جهان گشود. دوران نوجوانی ببرک کارمل و جریان آموزش در دانشکده و دانشگاه ملهم از شور و احساس وطنپرستانه بود که با افکار و اندیشه مبارزین آزاده و شالوده مبارزات دوران گذشته مشروطه خواهان و بقیای نهضت امانی مرتبط میباشد .

بخصوص افکار آزادی خواهانه فاروق جان تیلگرافی یکی از آزادی خواهانجنبش مشروطیت و نهضت امانی و از نزدیکان فامیلی ببرک کارمل نقش و اثرمندی داشته است. ببرک کارمل از همان ایام جوانی شخص با

مطالعه، کوشا، شجاع و بی هراس بود و از همان آغاز علایم سازنده گی، تهذیب، تحرک، و در میان همه محبوب و دارای اعتماد بنفس بود. به قول بزرگان خانواده ایشان، ببرک کارمل به خواندن کتب و آثار مترقی، اخبار و جراید و مجلات علاقه بخصوص داشت. و دیگران را نیز به خواندن و مطالعه تشویق میکرد و در زمان جوانی به فعال سیاسی میدل گردید. ببرک کارمل با وصف دیدگاه های متفاوت از همان آغاز نوجوانی معلوم بود که کارهای با افتخار آن با عث مباحثات شان خواهد شد.

زنده یاد ببرک کارمل کتب داخلی و خارجی را به مطالعه میگرفت در درس مکتب پیشگام و باعث مباحثات استادانش بود. همیشه روی مسایل جاری روز و موضوعات سیاسی فکر میکرد وضع آشفته مردم هزاران سوال در ذهن ببرک کارمل تولید میکرد و برای پاسخ آن خود و دیگران را به بحث میکشید.

در کنار دروس و تحصیلات، مطالعه آثار مترقی، پژوهش، مباحثات علمی و سیاسی، مصاحبه، بیانیه، سخنرانی، راه اندازی گردهمایی های سیاسی، کنفرانس ها، مظاهرات، صحبت ها، نوشتن آثار تاریخی و سیاسی، مقالات و مضامین فعالیتهای روزمره ببرک کارمل را تشکیل میداد رفته رفته شخصیت ببرک کارمل در میان توده ها رشد کرد و عشق وطنپرستی و مبارزه بخاطر نجات مردم از بدبختی های بجا مانده از قرون در وجود اندیشه و افکار ببرک کارمل ریشه دوانیده بود.

ببرک کارمل یک مبارز واقعی سر سپرده و شجاع بود:

آغاز فعالیتهای سیاسی و مبارزه هدفمند ببرک کارمل همزمان با جریان نهضت داد خواهانه و دوره سوم جنبش مشروطیت شکل میگرفت. ببرک کارمل در ایجاد جنبش دانشجویان پوهنتون کابل نقش برجسته داشت و با بازمانده گان جنبش مشروطیت دوم و مبارزان دوره هفتم شورا و با بسیاری از رهبران و اعضای فعال جنبش تماس ها و مباحثاتی داشت و جوانان را به مبارزه دادخواهانه میطلبید.

جورج آنی مینوشت: ببرک کارمل پیش از آنکه از دانشگاه حقوق کابل زندانی شود از اعتبار و شهرت برخوردار بود. ببرک کارمل در تظاهرات به دفاع از اتحادیه محصلان نقش عمده داشته و از پشتیبانی عده زیادی برخوردار بود.

دلیق ببرک کارمل هنگام تحصیل در میان محصلان .

حزب دموکراتیک خلق افغانستان یکی از سازمانهایی بود که توسط همین تحصیلکرده گان انقلابی بوجود آمد اما حکومت استبدادی وقت در سال ۱۹۵۳-۱۹۵۷ او را به زندان افگند. اما زندان، غل و زنجیر، تهدید و شانتاژ روحیه عالی و انقلابی او را تضعیف نکرد و بلکه آبدیده تر ساخت.

همان زندان، ببرک کارمل را مصمم تر و عزمش را به مبارزه آهنین و خلل ناپذیر تر ساخت. ببرک کارمل در مبارزه با ارتجاع و امپریالیزم موضعگیری آشتی ناپذیر داشت و در داخل کشور همواره برضد ظلم و ستم ایستاده گی میکرد و به دفاع از منافع خلق می ایستاد. ببرک کارمل در زمان شهادت

استاد میراکبر خیبر سکوت مرگبار سیاسی را شکستاند و دولت مستبد افغانستان را مقصر اصلی بدبختی‌ها دانست.

بیرک کارمل در تمام حیاتش در برابر دشمن ایستاده گی کرد و از منافع زحمتکشانش حنا در دشوارترین لحظات فروگذار نشد.

بیرک کارمل مبارز ضد سلطنت، ضد ارتجاع، استبداد و امپریالیزم بود:

طوری‌که گفته آمدیم بیرک کارمل از همان آغاز دوران کودکی و جوانی بی ترس و بی هراس بود. تمام اندوخته‌ها، سوالات و پرسش‌های خود را بدون ترس و هراس بیان میکرد. همان بود که در دوره تحصیل با بیان حقایق در برابر تهدیدات پولیس بی هراس بود و مظاهرات ضد سلطنتی را رهبری میکرد.

بیرک کارمل در پارلمان کشور اهداف دادخواهانه حزب و مردمش را با صدای رسا انعکاس میداد. و از همان ایام جوانی مردم را به مبارزه بر ضد استبداد، استعمار و امپریالیزم دعوت مینمود و از موضعگیری چپ و دموکراتیک، در کنار مردمش مبارزه بی‌امان را در برابر ارتجاع و استبداد و اعمال استعمار و امپریالیزم سازماندهی میکرد.

حملات فزینی دوسه وکیل مرتجع در پارلمان روحیه او را تغیر نداد. بیرک کارمل از تربییون پارلمان کشور مرتجعین و مستبدین را مخاطب قرارداده به دفاع زحمتکشانش و افشای جنایات طبقه حاکمه با صدای رسا میگفت که شما مرتجعین و مستبدین ظالم و شما حکومتی‌های جفاکار افغانستان ظلم‌های را که بر مردم افغانستان روا داشته اید زود است که در دادگاه خلق محاکمه و مجازات شوید.

همچنان سلطنت ظاهر شاه هرگز نتوانست با زور و زر و تهدید پولیس و عده‌های کرسی و مقام‌آورا بترساند و یا تطمیع سازد.

بیرک کارمل در زمان زعامت و رهبری حزبی و دولتی در برابر ارتجاع

و امپریالیزم هیچگاهی سر تعظیم فرو نکرد و با سازش و معامله با دشمن نفرت داشت.

ببرک کارمل در برابر زورگویی طبقات مرتجع و مستبد ایستاده گی میکرد و تازمان مرگش با دشمنان افغانستان آشتی ناپذیر بود.

ببرک کارمل به حیث یک انسان متعهد به منافع توده های زحمتکش کشور همواره در کنار آنها قرار داشت و به دفاع از خلق کشور و افشای دشمنان سوگند خورده خلق با مبارزه اصولی و بی امان می پرداخت در نخستین تحولات رسانشی کشور برای اولین بار ادبیات نو مترقی جاگزین گردید و نخستین بار شعارهای انقلابی و مترقی در جهت دفاع از منافع ستمکشان علیه ستمگران در صفوف مبارزین روشنفکر رواج یافت. ببرک کارمل ماهیت نظام شاهی را که پایه های آنرا اداره فرتوت فیودالی تشکیل میداد در پیشگاه مردم افغانستان و جهان افشا میساخت. و اعمال ضد ملی و ضد انسانی مرتجعین و مستبدین را شدیداً محکوم میکرد. و در همه سخنرانی ها و سٹیژهای دادخواهانه و در اخبار و جراید و مطبوعات ماهیت جنایتکارانه ارتجاع و امپریالیزم را رسوا، افشا و خنثی میساخت.

بقول شادروان نظام الدین تهذیب، **ببرک کارمل شخصیتی بود که برای اولین بار مظاهرات را در پوهنتون کابل براه انداخت** و همیشه در مظاهرات تجمع روشنفکران و زحمتکشان سخنرانی میکرد. در یکی از روزها در جریان سخنرانی ببرک کارمل نیروی پلیس آمد و بعضی ها فرار کردند ولی رفیق کارمل از جایش تکان نخورد و محصلین را صدا کرد که بیایید دوستان فرار نکنید، فرار نکنید خواست شما برحق است و آنها دوباره برگشتند.

ببرک کارمل در پارلمان کشور حقایق را بازگو مینمود و از تریبیون پارلمانی به افشای چهره های حکمرانان مرتجع می پرداخت. در تظاهرات سوم عقرب و روز های اول ماه می روز همبستگی کارگران جهان به دفاع از کارگران و سایر زحمتکشان کشور، اعمال ارتجاع و استبداد، استثمارگران، دلالان و کمپرادورهای فاسد و استعمارگران و امپریالیزم را محکوم مینمود. در یکی

از تظاهراتی که به مناسبت اول ماه می در سالهای ۵۱ یا ۵۲ در چهارراهی پلازا راه اندازی گردیده بود، ببرک کارمل مورد استقبال بی پایان قرار گرفت. ببرک کارمل با شجاعت و متانت از آیده لوژی طبقه کارگر و سایر زحمتکشان دفاع میکرد. بنده نگارنده در آن مظاهره عظیم پرشکوه شرکت داشتم ببرک کارمل در آغاز سخنان شان گفتند: کمیته مرکزی ج. د. خ. ا به مناسبت اول ماه می روز جهانی کارگر، به مناسبت روز بین المللی کارگران جهان، و به مناسبت قیام ستمکشان علیه ستمگران بهترین شادباشهای خود را تقدیم میدارد و پس از آن در رابطه به افشای رویکردهای خاینانه دولت سخنانی کرد که مورد استقبال و تایید بی نظیر مردم قرار گرفت.

ببرک کارمل در درون حزب، عمال نفوذی ارتجاع و امپریالیزم را افشا و رسوا نموده، صفوف حزب را از گزند عمال دشمن پاک و منزله نگه میداشت. ببرک کارمل با مبارزه شجاعانه، حزب را از گزند و انحرافات اپرتونیست راست و چپ برحذر میساخت. ببرک کارمل در عرصه جهانی مجامع بین المللی و سخنرانی های برون مرزی خود نیز زور گویی و قلدری ارتجاع و امپریالیزم را نکوهش و محکوم نموده و در مقابل شان سرسخت ایستاده گی میکرد.

زنده یاد ببرک کارمل ارتجاع، استبداد و امپریالیزم، راسیزم و شونیزم را دشمن بشریت میدانست و با عوامل داخلی و خارجی شان سرسختانه می جنگید و باسلاح برنده اصول و اتیک مبارزه علیه سازشگران و معامله گران داخلی و خارجی مبارزه میکرد.

دیگو کور دویس سرمنشی ملل متحد در رابطه به ببرک کارمل اذعان کرده بود که پیشبینی ببرک کارمل، واقعاً بعد از خروج روسها، به واقعیت پیوست.

ببرک کارمل یک از اساسگذاران حزب دموکراتیک خلق افغانستان:

یک ژورنالیست هندی در رابطه به شخصیت ببرک کارمل نوشت: ببرک

کارمل پیش از آنکه ح. د. خ. ا تاسیس شود در سال ۱۹۵۷ یک پلانفورم ترقی خواهی را در شهر کابل سازماندهی نمود. با توجه به این نگرارش باید گفت که زنده یاد ببرک کارمل به دوام مبارزات ضد سلطنتی و ضد ارتجاعی و استعماری، گروه های روشنفکری و حلقات سیاسی را ایجاد کرد و با اتفاق نظر حلقات سیاسی گذشته و جدید و بقایای جنبش چپ و دموکراتیک ح. د. خ. ا، اساس گذاشته شد.

محترم **دستگیر پنجشیری** یکی از پایه گذاران حزب و عضو بیروی سیاسی سابق نوشت: وارثان و ادامه دهنده گان سنن پسندیده مبارزات دادخواهانه و اشتراک کننده گان جنبش دانشجویان با الهام از مبارزات ضد استبدادی مشروطه خواهان و وکلای دوره هفتم شورا برای نخستین بار درفش مبارزه نوین و دموکراتیک زحمتکشان را بتاريخ ۱۳۴۲ در منزل کرایبی ببرک کارمل بلند کردند.

همچنان **سلطان علی کشتمند** عضو بیروی سیاسی حزب و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان نگاشته اند که ببرک کارمل فعالیت‌های مبتکرانه ی در عرصه سیاسی و ایجاد حلقات داشت و باروحیه دموکراسی و نظریات بنیادی فعالین سیاسی حلقات را بهم نزدیک می ساخت.

در کنگره اول حزب دموکراتیک خلق افغانستان زنده یاد ببرک کارمل به حیث منشی کمیته مرکزی انتخاب و ریاست کمیسیونهای طرح و تدوین اصول مرامی و اساسنامه حزب را به عهده داشت.

دستگیر پنجشیری در جای دیگری می نویسد که به هنگام نشر مرام جمعیت دموکراتیک خلق، منشی عمومی هدفی را که در برابر نهضت و سازمان استقرار دلت دموکراسی خلقی به حیث هدف استراتژیک بدون ذکر ایجاد جبهه متحد و دموکراتیک از نهاد حکومت دموکراسی ملی و تعقیب راه رشد غیر سرمایه‌داری نیروهای سیاسی مطرح نموده بود؛ ولی از سوی ببرک کارمل و پیش کشیدن شعار جبهه متحد ملی و دموکراتیک طبق عملی شرایط کشور مطرح گردید و این طرح پس از مباحثات و گفتگوهای طولانی در مرامنامه جمعیت دموکراتیک خلق مورد تصویب نهایی قرار گرفت و در جریده خلق نشر شد.

ببرک کارمل برغم داشتن شایستگی و اهلیت و دانش فوق العاده سیاسی و دارای شخصیت برآزنده در کنگره نخستین حزب تلاش نکرد تا خود را به حیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کاندید کند. ببرک کارمل بخاطر پخش و رسانش اهداف برنامه‌ی حزب و انتشار مسایل بین المللی و بخشهای تیوریکی در عرصه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حزب و آگاهی دادن به توده ها و سایر روشنفکران در نشر جراید خلق و پرچم نقش اساسی داشت.

ببرک کارمل بخاطر تحکیم نیروی بالنده جنبش، حفظ و تحکیم وحدت حزبی را همچون مردمک چشم توصیه مینمود و بر وحدت آهنین حزبی تاکید داشت و علیه هرگونه مظاهر وحدت شکنی و فرکسیون بازی و گروپ سازی در داخل حزب مبارزه بی امان میکرد.

ببرک کارمل وکیل و نماینده مردم بود:

پس از تاسیس ح. د. خ. ا در نتیجه ارتقا و آگاهی سیاسی و اجتماعی مردم

ونفوذ اهداف و اعتبار حزب در صفوف روشنفکران و سایر زحمتکشان کشور بود که ح. د. خ. ا مطابق به اهداف برنامه‌ی مبارزه پارلمانی را به حیث یکی از اشکال مبارزه در پیش گرفت. زیرا کار سیاسی و توضیح اهداف مرّامی حزب در بین نمایندگان مردم و استفاده رسانی از تربییون پارلمان زمینه خوبی برای پخش و گسترش اهداف حزب و آرمانهای والای زحمتکشان بود همچنان گسترش اهداف ترقی خواهانه حزب و مبارزه در جهت افشای جنایات طبقات حاکم کشور و بیدار ساختن توده ها مبارزه پارلمانی را موثر و بجا دانست. که بر بنیاد آن زنده یاد ببرک کارمل دو بار از طرف زحمتکشان شهر کابل در دوره های سیزده و چهارده هم انتخابات پارلمانی به حیث وکیل و نماینده مردمی انتخاب شد.

در یکی از روزهای کمپاین انتخاباتی اتفاقاً بنده بدعوت ظاهر طنین و داکتر حمید روغ با جمعی از رفقا در عرض راه ده افغانان کابل در مسجدی بنام کاه فروشی مصادف بود بروز جمعه که در آن روز حضور داشتم و در اثنای ادای نماز جماعت اتفاقاً در کنار ببرک کارمل ایستاده بودم، رفیق کارمل بزرگ متوجه شد که من کلاه سر نکرده ام فوراً کلاه نازک بافتگی را از جیب خود بیرون کرد و بسرم گذاشت. پس از نماز جماعت ببرک کارمل حاضرین را مخاطب قرار داده فرمود «اینجا مکان مقدس اسلام است که همه با قلوب پاک و تنکیه نفس به نیایش پروردگار پرداخته ایم و درین جای مقدس با خداوند راز دل کرده چیزی به آن میگوییم و چیزی از آن میخواهیم. اما خداوند فرموده است که در تمام امور برای رفع مشکلات و یافتن راهای نجات و سعادت با هم مشوره کنید. که واقعاً سخنان ناب رهبر در مسجد هیجانی را ایجاد کرده بود». در ختم سخنرانی ببرک کارمل قاری مردی بود که بتابید سخنان ببرک کارمل فریاد کشید این شخص کیست که به این زیبایی و فصاحت کلام خدا را میداند و تشریح میکند چون سخنانش به دلم نشسته است لطفاً مرا به نزد این شخص ببرید. بنده دستش را گرفتم به نزد رفیق کارمل او را رسانده و رفیق کارمل را در آغوش گرفت و در حقش دعا کرد و پیروزی برایش خواست.

زنده یاد ببرک کارمل با استفاده از تریبیون پارلمان کشور تمام مرام حزب و اهداف والای زحمتکشان را برای مردم تشریح و توضیح میداد و از حقوق اهالی شریف شهر کابل و سایر زحمتکشان افغانستان قاطعانه دفاع میکرد. بیانیه های پارلمانی ببرک کارمل ارتجاع و استبداد را بلرزه در آورده بود که سخنانش در میان جوانان و روشنفکران و سایر زحمتکشان شور و هلهله را بوجود آورده بود و در هر بار بیانیه عمومی پارلمانی شان روشنفکران و کارگران را بدور حزب متشکل و منسجم میساخت حنا و اکنش تند روانه چند تا وکیل پارلمان و حمله بجان رهبر، احساسات خشم و نفرت روشنفکران را در مقابل عمال ارتجاع و استبداد چنان برانگیخت که به دفاع از ببرک کارمل همه را متشکل و بسیج ساخت و جنبش عظیم تظاهرات را در شهر کابل بوجود آورد که بنده در سال اول تحصیلی به حیث اشتراک کننده مظاهره بزرگ و شاهد راهپیمایی عظیم اعضای حزب، روشنفکران و شهریان شهر کابل تا شفاخانه صدری ابن سینا و تمام مسیر تعیین شده مظاهره بودم که توسط داکتر نجیب، داکتر فاروق، عبدالوکیل، رفیق منگل و دیگران سمت و سو داده میشد.

ببرک کارمل در بیانیه پارلمانی شان ضمن سخنرانی مفصل به دفاع از منافع زحمتکشان و سیاست حزب با موضعگیری بر ضد ارتجاع و استبداد و افشای دشمنان خلق افغانستان خطاب به دکتور عبدالظاهر صدراعظم موظف گفت دسایس شوم ارتجاع و امپریالیزم افغانستان را یک مرحله تاریخی عقب انداختند و تا حال تکیه گاه شریر طبقات حاکم و ستمگر و حکومت های جفاکار افغانستان را تشکیل داده اند تا اراده انقلابی خلق ما را فلج سازند ولی این نیروهای پلید آن آرزو را بگور خواهند برد زیرا که خلق ما مبارزان پیشتاز و دلیر افغان این پرچمداران خلق افغانستان درفش پیکار خلق را علی الرغم مشکلات عظیم ترور و وحشت، قتل و زندان در صفوف مقدم مبارزه علیه جنایات تمام طبقات حاکم، علیه ارتجاع و امپریالیزم، علیه تمام حکومت های ستمگر و جفاکار افغانستان بر افراشته و آتش بجان دشمنان خلق افروختند

این بیانات زنده یاد ببرک کارمل در ذهن و دماغ و قلوب مردم چنان تاثیر نمود که پس از ارایه بیانیه و شنیدن آن از طریق رادیو و نشر جراید، جهش

بزرگی در جذب و جلب توده‌های روشنفکر و کارگران و زحمتکشان در تمامی نقاط کشور بوجود آورد و باور و اعتماد مردم را به حزب بیشتر ساخت.

موضعگیری ببرک کارمل در قیام ثور ۵۷:

زنده یاد ببرک کارمل با درک مشخص از اوضاع مشخص همواره در راه بیداری و هوشیاری و آگاهی دادن توده‌های زحمتکش کشور توجه جدی می‌بذول می‌داشت توضیح و تشریح اهداف حزب و متحد ساختن توده‌های روشنفکر و زحمتکش در صدر وظایف آن قرار داشت. ببرک کارمل با گذشت و با حوصله فراخ در تحکیم وحدت حزب نقش فعال و اساسی داشت چنانچه در زمان تأسیس حزب مصوب کنگره اول با گذشت صبورانه از حق انتخاب خود به حیث منشی عمومی حزب و در هنگام وحدت دوباره حزب در جوزای سال ۵۶ با گذشت از امتیازات برحق شان در تمام امور تشکیلاتی وحدت حزب را تحکیم بخشیدید.

ببرک کارمل هرگونه جهش بی جای سیاسی و کودتا را مغایر اهداف حزب تلقی و بشدت رد میکرد و با حرکات عجولانه و تندررانه برخی از اعضای حزب در مبارزه داخل حزبی برضد گرایشات سازشکارانه و اپرچونستی راست و چپ برخورد جدی و قاطع داشت همواره قوت نیروهای جنبش

دموکراتیک را در بیداری توده ها و آگاهی مردم میدانست و برای هر قیام با دیگه تحلیل مشخص از اوضاع مشخص می اندیشید.

رویداد نظامی ثور که بنا به وقوع یک حادثه استثنایی بوجود آمد در واقع ترور و شهادت استاد میر اکبر خیبر، سکوت مرگبار سیاسی را شکستاند که در بیانیه وداعیه ببرک کارمل با استاد خیبر شهید وضاحت داشت.

البته به باور اینجانب، قیام نظامی ثور. بنابراین روایات مختلف در اثر تحرکات نظامی برخی از اعضای حزب که تفصیلش درین برگه نمیگنجد صورت گرفت که با یک حرکت چند افسر نظامی و خوردن ظابط متعلق به حزب د خ ا و ماجراجویی های پلان شده حفیظ اله امین که یک ماه قبل از قیام ثور موضوع مجازاتش از طرف کمیته مرکزی حزب واحد دموکراتیک خلق افغانستان بررسی میشد با وقوع حادثه نظامی ثور حزب در یک عمل انجام شده قرار گرفت.

با چنین حال و هوا، رهبران حزب از روی ضرورت و ناگزیری جمعاً کوشیدند تا حزب و تحول سیاسی را از رفتن به کجراهه و انحراف نجات داده و سمت و سوی انقلابی دهند.

ببرک کارمل بمثابه یک رهبر آگاه و دور اندیش اوضاع را بکلی زیر نظر داشت و قیام را در خط اصول رهنمون میشد. ولی دستان غرض آلود و هیجان انگیز افراد بی مسولیت، قیام را بسوی چالشها سوق میداد.

اما موضعگیری ببرک کارمل همانا انعطاف پذیری با پاکی و صداقت و اصولیت همراه بود.

چنانچه از همان ابتدا در رابطه به کشتن محمد داود خان و خانواده او در سطح رهبری حزب دو نظر متضاد و متفاوت وجود داشت یکطرف نظریات نور محمد تره کی، حفیظ اله امین و لایق بخاطر کشتن داود و تمامی خاندانش. نظر دومی نظر انعطاف پذیرانه و دور اندیشی ببرک کارمل به زنده ماندن داود و خاندانش و محاکمه قانونی آنها بود.

درین رابطه محترم دستگیر پنجشیری عضو بیوروی سیاسی سابقه حزب در صفحه ۸۹ کتاب ظهور و زوال... تحت عنوان دو برخورد متضاد به مسایل قیام می نوشت: از همان آغاز قیام مسلحانه ثور و انتقال هیات رهبری برادیو افغانستان دو گرایش مخالف و مختلف و دو برخورد جداگانه در سطح رهبری بوضوح کامل آشکار بود.

نورمحمد تره کی و طرفدارانش به پیروزی قیام و تصرف قدرت سیاسی توسط حزب و شکست سردار داود اعتقاد خلل ناپذیر داشتند. اما در چهره ببرک کارمل از همان لحظه نخستین قیام تشویش و نگرانی و اضطراب عمیق خوانده میشد. کارمل قیام مسلحانه را بدون محاسبه قوا یک ماجرا جویی محص میدانست. قضاوت ببرک کارمل در شرایط عادی در ظاهر امر واقعیت بنظر میرسید. زیرا ببرک کارمل میگفت عواقب این قیام خیلی وخیم خواهد بود به علت اینکه تشویش از نفوذ بی بند و بار سلطه امین دارد و مشوش بود. دستگیر پنجشیری در جای دیگری مینویسد رهبری سیاسی قیام در یکی از اتاقهای منزل اول تعمیر رادیو افغانستان کار میکرد. درین اتاق تره کی و کارمل نقاط عمده پالیسی خارجی و داخلی اعلامیه و شعارهای هفت ثور ۵۷ را سلیمان لایق و اینجانب طرح میکردند. نور محمد تره کی و ببرک کارمل در همان آغاز دو بر خورد جداگانه داشتند. ببرک کارمل طرفدار برخورد انعطاف با سردار محمد داود و خاندانش بود زیرا ماهیت همونستی و دموکراتیک انقلاب آشکار میگردد؛ ثانیاً سنن اخلاقی ملی و دینی مردم احترام میشود، ثلاً اسرار وزدوبندهای او با ارتجاع منطقه و امپریالیزم بر ملا میگردد. رابعاً انقلاب ما از پشتیبانی اخلاقی توده های مردم برخوردار میشود. آنها دلایل مثبتی بود اما سلیمان لایق در باره شیوه برخورد با سردار محمد داود در پاسخ تره کی گفت «دا فرعون د ووژل شی»

خلاصه درین مقطع بسیار حساس و فیصله کن تاریخ گرایش اصولی و برخورد قاطع با مقامات بلند پایه ی دولت سردار محمد داود غلبه یافت. نورمحمد تره کی برهبری نظامی انقلابی دستور مشخص صادر نمود. همچنان موضعگیری ببرک کارمل پس از قیام ثور بشکل عادلانه اصولی و

متعدّل بود که میخواست از هرگونه ماجراجویی، خودخواهی و بی بند و باری جلوگیری شود و هر باری حزب و تره کی را از گزند خود خواهانه امین و دسایس ارتجاع و عوامل خارجی برحذر میساخت؛ اما در دوران ۱۸ ماه حکومت نورمحمد تره کی و حفیظ اله امین قدرت را بشکل مستقیم و غیرمستقیم به دور خود متمرکز نموده بود. کشتار مردم، انشعاب در حزب، حبس و کشتار اعضای حزب که در نتیجه آن هزارها عضو حزب کشته شدند و سه میلیون نفر آواره و هزاران نفر از مردم بیگناه کشور کشته و زندانی تا بلاخره تره کی را نیز کشت و دوصدو شصت چهار جبهه بر ضد حزب ایجاد گردید.

ششم جدی و دوران زعامت ببرک کارمل:

طوری که گفته آمدیم ببرک کارمل شخصیت استثنایی و برازنده ترین رهبر دوران و عصر خود بود که خرد ورزی، سیاست مداری، دولت مداری و طندوستی، تقوا، پرهیزگاری، خدمتگزاری، صداقت، متانت، شجاعت، گذشت اصولی، قاطعیت و سعت نظر، دوراندیشی، قدرت پیشبینی، مجموعه شخصیت سیاسی ببرک کارمل را تشکیل میداد. و اما بازگشت ببرک کارمل همزمان با آمدن نیروهای نظامی اتحاد شوروی بهانه یی را برای مخالفانش بوجود می آورد. رفیق فرهیخته محمد عارف عرفان مینویسد: تاریخ گواه است که فقید ببرک کارمل با آنکه در جایگاه یک اسیر و یک تبعیدی در کشور چکوسالواکیا و سپس در اتحاد شوروی دوران تبعید را سپری مینمود با همه دوراندیشی و حفظ وجه و جاهت ملی در حد توان تمامی تلاش و مساعی خویش را بکار بست تا از اعزام نظامیان اتحاد شوروی در افغانستان جلوگیری کند. او عنوانی رهبران حزب کمونسنت اتحاد شوروی نامه ی نوشت و ضمن ابراز مخالفت با اعزام ارتش سرخ در افغانستان از عواقب آن برای رهبران کرملین هوشدار داد.

در حالیکه قبلاً نورمحمد تره کی و حفیظ اله امین هفده بار بطور کتبی و شفاهی و تلیفونی درخواست کمک نظامی از اتحاد شوروی کرده بودند و این

ماجر اجویی ها بلاخره سبب شد که بر غم مخالفت ببرک کارمل با اعزام قوای نظامی از اتحاد شوروی ولی اعزام گردیدند.

پس از سرنگونی حفیظ اله امین، زنده یاد ببرک کارمل به حیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم ج. د. ا مسولیت رهبری حزبی و دولتی را به عهده گرفت درین رابطه ژورنالیست هندی مینویسد قبل از آنکه ببرک کارمل رئیس جمهور و یا منشی عمومی حزب بشود، ببرک کارمل شده بود.

یعنی ببرک کارمل چنان شخصیت والایی داشت که نیم قرن عمر پربار خود را قبل از احراز وظایف رسمی رهبری وقف مبارزه بخاطر نجات و رفاه زحمتکشان افغانستان نموده بود. ببرک کارمل با خرد و اندیشه و دانش به حیث یک انسان انساندوست، پایند به اصول و مدافع سرسخت آزادی و دموکراسی بود.

ببرک کارمل نخستین زمامدار افغانستان بود که قانون لغو اعدام، عفو عمومی زندانیان بدون هیچگونه تبعیض و حتا بشمول مخالفین سیاسی را عملی نمود.

ببرک کارمل نخستین رهبری بود که معتقد به دموکراسی واقعی و قانیت دموکراتیک بود که بخاطر همبستگی ملی اصناف و اقشار زحمتکش کشور را در اتحادیه ها، شورا ها و سازمانهای اجتماعی به شمول جبهه ملی پدروطن بخاطر سهم فعال و حضور نماینده گان سرتاسر ملیتها و اقوام را ایجاد نمود.

ببرک کارمل بخاطر مواظبت از علما و روحانیون کشور مساجد و تکایا و اماکن عبادتی را ایجاد و علما را با اعطای معاشات و کویون و سایر امتیازات مورد پشتیبانی قرار داد و سهولت هایی فراوان به رفتن حج بوجود آورد.

ببرک کارمل تمام دروازه های بسته دولتی را تا سطوح عالی به روی همه ملیت ها و اقلیت های اقوام ساکن در افغانستان باز نمود تا جایی که از ملیت

شریف هزاره صدراعظم و از ملیت‌های پشه‌یی، نورستانی، اهل هنود، بلوچی و غیره در سطوح وزرا عزت‌تقریر یافتند. و هم چنان زنان، کارگران و دهقانان و سایر زحمتکشان در زمان زعامت خجسته ببرک کارمل پاداشتن شوراها و اتحادیه‌ها و سازمان‌های دموکراتیک‌شان به اهداف آزادی خواهانه‌شان رسیدند و در دستگاه دولت و حزب نقش پررنگ و تاثیرگذار داشتند. ببرک کارمل پروسه رشد قانونمند اجتماعی برای تامین وحدت ملی و ترقی اجتماعی در کشور را ایجاد نمود. مطابق به برنامه حزبی علیه تبعیض و نابرابری در برابر زنان مبارزه جدی صورت گرفت.

ببرک کارمل در جهت بهبود شرایط کار و زنده‌گی کارگران و سایر

زحمتکشان و تهی‌دستان جامعه همواره توجه جدی مبذول میداشت؛ چنانچه در دوران زعامت حزبی و دولتی ببرک کارمل معاشات اضافی، کوپون، خانه و نمرات زمین، حق کار و حق استراحت و سایر امتیازات اعطا و اجرا میگردد.

بزرگترین چالشی که در برابر ببرک کارمل قرار داشت تحقق واقعی وحدت حزبی و وحدت ملی و حل مسایل ملی و آشتی و مصالحه بود که قبلاً این چهار ممیزه در زمان امین جلاد صدمه شدید دیده بود. زیرا که در زمان امین، حزب پارچه، پارچه و مردم و ملیت‌ها قربانی خودخواهی‌های امین گردیده بودند. قوای مسلح ضعیف و مخالفین به دروازه‌های اسلام آباد با رژیم پاکستانی آمیخته بودند؛ ولی ببرک کارمل با درایت و خردورزی رهبرانه در حل عادلانه همه این مسایل پیروز بدر آمد.

ایجاد دوصد و شصت و چهار جبهه جنگ در میان مردم بیسواد و کمسواد، نبود سواد سیاسی در کشور آشوب‌زده و خسته از جنگ و دست‌درازی خارجی‌ها در ایجاد تنظیم‌های جهادی در آنسوی سرحدات کشور، استقلال و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی کشور را به خطر جدی روبرو ساخته بود.

در چنین روز گاری، تاریخ مسئولیت رهبری حزبی و دولتی را بدوش زنده یاد ببرک کارمل به حیث زعیم حزبی ودولتی افغانستان گذاشت که از یک طرف به کمکهای نظامی اتحاد شوروی احساس نیازمندی وجود داشت و هم از جانبی در یک کشور سنتی عقب نگهداشته شده همسفری یک رهبر معظم و فرزانه همزمان با قوای نظامی کشور دیگر خالی از مشکلات نبوده و در دسری ایجاد میکند. به همین دلایل بود که ببرک کارمل با رهبران شوروی ضمن مخالفت شان از اعزام قوا به افغانستان سران شوروی و بخصوص ولادیمیروف را مخاطب قرار داده خاطر نشان ساخته بود که گاهی به این فکر کرده اید که اگر من همزمان با تانک های شوروی وارد وطنم شوم و در راس دولت قرار بگیرم مردم افغانستان به کدام دیده بطرفم خواهند نگرست.

درین رابطه عبدالوکیل سابق وزیر خارجه افغانستان نیز چنین مینگارد: رهبر شوروی بتاریخ ۲۵ ماه اکتوبر ۱۹۷۹ الکسی پتروف را بعد از ۴۰ روز از بقدرت رسیدن حفیظ اله امین نزد ببرک کارمل به پراگ فرستاد تا ببرک کارمل را به رفتن به مسکو قانع سازد ولی ببرک کارمل پالیسی خردمندانه خود را مبنی بر عدم رضایت به رفتن ماسکو و همراه با قوای شوروی به افغانستان ارایه داشته بود ببرک کارمل بخاطر تامین و احیای وحدت حزبی به بازگشت به کشور علاقه مفرط داشت.

پس از آمدن ببرک کارمل به افغانستان مطابق به بر نامه حزب ودولت نخستین کار آن اعلامیه دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان بود که مصونیت اتباع کشور، مواظبت و غمشریکی با مردم و بخصوص مصیبت زده گان دوره امین، مبارزه برای ختم جنگ و ایجاد صلح، مبارزه بخاطر عدالت، دموکراسی و پیشرفتهای اساسی، رشد اقتصادی، میکانیزه ساختن زراعت و صنعت، رشد تجارت و ارتقای سطح فرهنگی کشور، تحکیم وحدت ملی همه و همه رویدست گرفته شد که توسط اعضای سرسپرده حزب بامشارکت روشنفکران حزبی و دیگر سازمانها و احزاب همسو و همکاری روبه گسترش مردم تحقق یافت.

ببرک کارمل عادلانه و شجاعانه مبارزه کرد و موفقانه به بالا ترین ستیج پیروزی و جاودانگی رسید. اگرچه میدانست در سر زمینی که ۹۵ فیصد نفوس آن بیسواد و فاقد سواد سیاسی اند و دشواری مبارزه را با ارتجاع حیلہ گر و مکار و نیرنگهای مستبدین تشخیص نموده بود با قبول تمام موانع و مشکلات و قربانی راه توده های بینوا، ستمکش و زحمتکش و محروم و مظلوم را انتخاب کرد و مبارزه شجاعانه را بر ضد استبداد و ارتجاع و جهل ادامه داد و از خود مکتب بزرگ انسانیت و مبارزه عادلانه و آزادی و دموکراسی، برابری، عدالت اجتماعی تقوا و ایثار گری، وطنپرستی، صداقت، خدمتگاری، صلح و صفا و هزاران میراث معنوی از خود بجا گذاشت.

ببرک کارمل بمثابه مبتکر و اساسگذار جبهه ملی پدر وطن:

ببرک کارمل انسان بشردوست و مظهر عالیترین سجایای انسانی بود. عشق به انسان و احترام بمقام انسانی داشت. او تمام حیاتش را برای رفاه انسان و آزادی انسان وقف نمود و برای خوشبختی و سعادت انسان مبارزه کرد. و تمام خواست های او را خوشبختی زحمتکشان تشکیل میداد او کارگران و دهقانان و سایر زحمتکشان را دوست داشت. ببرک کارمل عاشق و خدمتگار مردم زحمتکش افغانستان همواره به دفاع از آنان می استاد.

محمد صدیق فرهنگ در آثار خود نقش و اثر گذاری ببرک کارمل را در ساختار اتحادیه محصلین بوسیله ببرک کارمل برجسته و مهم دانسته از آن یادآوری نموده است. داکتر محمد حسن شروق نیز در رابطه به اتحادیه محصلین چنین مینگارد: در دوره هفت شورای ملی تا حدی آزادی بیان از جانب دولت داده شد و ببرک کارمل برای ایجاد جبهه ملی و مترقی به اشتراک فعال نماینده گان طبقات زحمتکش و اقشار اجتماعی اصرار داشت که بعداً در اهداف و برنامه های ح. د. خ. ا گنجانیده شده و بخاطر تشکل وسیع توده های مردم در دستگاه دولت و سهم ساختن اقشار زحمتکش جامعه

در روند پیشرفتهای اجتماعی و دسته جمعی **جبهه ملی پدر وطن** را در سال ۱۳۶۰ تاسیس نمود.

همچنان تمام اقشار زحمتکش اجتماعی از قبیل سازمانهای سیاسی، اتحادیه کارگران، دهقانان، سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان، اتحادیه های محصلین، ژورنالیستان، نویسندگان، شعرا، هنرمندان، نقاشان، پزشکان، روحانیون و علما، سازمان دموکراتیک زنان و تمام اصناف را متشکل و در یک جبهه واحد وطن بخاطر همبستگی ملی و دفاع از وطن واحد و مستقل افغانستان شامل ساخت. حزب بخاطر تحقق اهداف عالی و انسانی و بخصوص متحد نمودن خلقهای کشور و تصمیم گیری در مسایل مهم و حیاتی کنفرانسها و لویه جرگه های عنعونی را تدویر مینمود و به این ترتیب کلیه اصناف و اقشار مردم را بخاطر تحقق آرمانهای ترقی خواهانه و پیشرفت و انکشاف میهن در سرنوشت کشور سهیم میساخت. ببرک کارمل اولین شخصیتی بود که کاردسته جمعی و کلکتویزم را در بین مردم ایجاد کرد و روحیه همبستگی ملی و برادری را در بین اقوام و قبایل و ملیتهای ساکن کشور ایجاد و استحکام بخشید.

ببرک کارمل بمثابة یک شخصیت ریالیستیک و حقیقت گو:

ببرک کارمل از همان آغاز جوانی در پرتو اندیشه و دانش در جهت حقایق زنده گی و عوامل بدبختیها و خوشبختی های انسان می اندیشید و با نتیجه گیری مطالعات پر بار خود از جامعه بر ضد ارتجاع و استبداد میرزمید و جوانان را به دانش و مبارزه و تشکل آگاهانه دعوت میکرد. ببرک کارمل در مظاهرات ضد سلطنتی و استبدادی و افشای چهره های زشت اهریمنی با غرور و آزاده گی سخنرانی کرده و تمام ظلمها و جنایاتی را که دشمنان خلق بر مردم ما روا میداشتند افشا و رسوا میساخت و در راه تشکل نوین سیاسی و دریافت راه حل پرابلمها و رنجهای بیکران خلق ستمدیده افغانستان پیگیرانه و مدبرانه میکوشید و برای یافتن شرایط مناسب عینی بمنظور رفع پرابلمهای سیاسی اقتصادی و اجتماعی طرح ها و نظریات مهم و حیاتی را با حلقات

سیاسی مبارزین ترقیخواه در میان میگذاشت.

ببرک کارمل در پارلمان کشور هنگام رای اعتماد به صدراعظم های وقت هیچگاه از در سازش و کرنش پیش نیامده، بلکه با صدای دادخواهانه و بانگ رسا چهره های ظالمان و ستمگران را افشا و برملا ساخته و عدم رای اعتماد خود را به عناصر مستبد و مرتجع و نماینده گان شریر طبقات حاکم اعلان میکرد.

در برابر استبداد با مبارزه بی امان ایستاده گی و پیشنهادات تطمیع کننده سلطنت و عمال حاکمه را قویاً رد میکرد. ببرک کارمل در هنگام تاسیس ح. د. خ. ا در رابطه به تدوین اهداف مرامی حزب و سایر وظایف میرم سیاسی و اقتصادی موضعگیری روشن قاطع و مشخص داشت.

چنانچه در رابطه به دموکراسی خلقی و دموکراسی ملی با در نظر داشت تحلیل مشخص از اوضاع مشخص در تدوین مرامنامه حزب توجه عمیق داشت. ببرک کارمل در هنگام سخنرانی در مجامع روشنفکری و کارگری چهره های استبداد و امپریالیزم را افشا و با موضعگیری انقلابی تمام جنایات شان را محکوم میکرد. ببرک کارمل در مبارزات درونی حزب بر علیه فراکسیون بازی و تعصبات کج اندیشی و انواع انحراف، اپورتونیزم راست و چپ شجاعانه میرزمید. ببرک کارمل در هنگام سخنرانی در رابطه به شهادت استاد میر اکبر خیبر سکوت مرکبار سیاسی را علی الرغم شرایط ترور و اختناق شجاعانه شکستاند و در جریان قیام مسلحانه هفت ثور با موضعگیری خردمندانه و دوراندیشانه با انعطاف و درایت کامل سیاسی با کشتن سردار محمد داود و خاندانش مخالفت ورزید. ببرک کارمل اهداف و فعالیتهای اوانتوریستی و عوامفریبانه حفیظ اله امین را همواره رسوا و افشا میکرد و افراد ساده لوح حزب را از گزند امین برحذر ساخته و هوشدار میداد.

ببرک کارمل در نخستین اعلامیه جمهوری دموکراتیک افغانستان بخاطر تحکیم سیاست صلح آمیز دولت، مخالفان را به آشتی ملی و مصالحه دعوت

میکرد ولی با دشمنان اصلی خلق سر سازش نداشت و برضد دشمنان قسم خورده خلق افغانستان مبارزه بی امان میکرد؛ همچنان ببرک کارمل در مجامع بین المللی عمال ارتجاع و امپریالیزم را محکوم و رسوا میساخت و آنان را منحیت دشمنان بشریت میدانست. گذشت زمان حقانیت تمام پیشینی ها و دور اندیشی ها و هشدار های ببرک کارمل را با لترتیب واضح ساخت و به همین دلیل واضح است که ببرک کارمل تاریخ را ورق زده و صفحه نویی در تاریخ باز نموده است.

ببرک کارمل شخصیت آزاده و دموکرات بود:

به همین مفهوم کتاب وزین و پرتیراژ زندگی سیاسی و معتبر علمی ببرک کارمل ملهم از ارزشهای حیاتی بیانگر حقایق اصلی شرایط و اوضاع افغانستان و پیشینی های تاریخی و آموزه های جاودانی اوست.

زنده یاد ببرک کارمل به نظریات و عقاید مردمش همیشه احترام میگذاشت و رعایت احترام به مردم عقاید و عنعنات پسندیده مردم را به اعضای حزب و سازمانهای اجتماعی توصیه میکرد و باروشهای گوناگون و عقاید مختلف زحمتکشان برخورد انساندوستانه داشت و به سنن پسندیده مردم احترام میگذاشت.

ببرک کارمل با دید وسیع از جهانبینی علمی و ملهم از تفکر و اندیشه انقلابی و تیوری علمی انقلابی با دگماتیسم و انحصارگری مبارزه قاطع و مقابله شدید میکرد. او به حیث زعیم استثنایی مردم افغانستان بته مام ملیتها، اقوام و اقشار زحمتکش جامعه مهر و محبت داشت. بالنده گی توده های کشور، شادمانی، شادابی و زنده گی با طراوت و نشاط برای خلقها، آرزوی همیشگی ایشان بود. بیاد دارم که در سال ۶۴ خورشیدی رفیق ببرک کارمل ساعت پنج بعد از ظهر در یکی از روزهای ماه سنبه بصورت تنهایی و بدون محافظین امنیتی و درپور از دروازه ارگ بسمت پارک زرنگار با پای پیاده در حرکت بود؛ اتفاقاً بنده نگارنده در نزدیکی میٹرو بچشم سر دیدم که رهبر مهربان

مردم در منزل تحتانی زیر زمینی که در آنزمان بازار کوچک عصری و فروشگاه بود داخل شده و بامردم یکه یکه احوالپرسی نمود و از نرخ و نوا معلومات خواست و پس از آن بروی چهارراهی پلازا رسیده بود که موتر حامل رهبر با محافظین رسیدند رفیق کارمل دریور را به سمت خیر خانه هدایت داد و ما چند نفر با وسایط همراه مسیر حرکت او را پشت سر گذاشته در چهار راهی قلعه نجارها در یکی از ناوایی ها نرخ وزن نان را پرسان میکرد و از آنجا بسمت خشت هوختیف پس از احوالپرسی با مردم و گذر از پارک حصه سوم بطرف مرکز شهر حرکت نمودند. ببرک کارمل به زحمتکشان با مهربانی برخورد نموده و در غم و شادی شان خود را شریک و سهیم میدانست.

ببرک کارمل در رابطه به پیوند حزب و دولت بامردم:

در رابطه با مردم باید گفت که تمام عشق و آرزوی ببرک کارمل را خدمت بمردم و میهن تشکیل میداد. ببرک کارمل بزرگ در راه مشارکت وسیع مردم به ح. د. خ. ا و سازمانهای اجتماعی و جبهه ملی پدر وطن و دولت ج. د. ا به همبستگی توده ها و تحکیم وحدت حزبی توجه خاصی داشت از همین لحاظ یکی از نصایح مهم و تاریخی زنده یاد ببرک کارمل چنین بود که همواره میگفت در بین مردم بروید، از مردم بیا موزید و برای مردم بیاموزانید و در خدمت مردم باشید. **ببرک کارمل برای انجام چنین خدمتی بمنظور آرامی و آسایش مردم و ایجاد همدلی در بین اقوام مختلف وظایف مشخصی مطابق به برنامه عمل ح. د. خ. ا در صدر وظایف حزبی و دولتی قرار داشت که بر بنیاد آن جلب توده های وسیع، تمام اقوام اقلیت های قومی در حزب و دولت از تحولات سیاسی و اجتماعی کشور محسوب میگردد و در سطح خارج از کشور ببرک کارمل بمتابه یک انسان انترناسیونالیست واقعی، ایجاد روابط و برقراری مناسبات با کشورهای مترقی و دموکراتیک بمنظور پیوند دادن جنبش چپ دموکراتیک با سایر جنبشهای چپ و دموکراتیک خلقهای جهان و تبادل تجارب و همکاری های ثمربخش سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نقش اساسی ایفا نموده است. چنانچه در زمان زعامت**

ببرک کارمل نقش فعال حزب و دولت در گسترش روابط و مناسبات بین المللی و موضعگیری سازنده در مجامع بزرگ جهانی در راه تحکیم روابط دوستانه و دفاع از صلح و دموکراسی و جلب کمکهای کشورهای دوست و بخاطر رشد و انکشاف کشور دستاوردهای بزرگی بوجود آمد.

شخصیت ببرک کارمل در ابعاد مختلف:

با توجه به جهانبینی علمی نقش قاطع توده ها در واقع مؤید نقش اساسی شخصیتها و اثر گذاری آنها به حوادث تاریخی بشکل همه جانبه و ماندگار است. زیرا که آهنگ گذار و اشکال روند معین تاریخ و عمل قوانین عینی اجتماع از تشکل توده ها و سمت و سو دادن جریان و حرکت بسوی اهداف نقش رهبران را برجسته میسازد که خواص در استعداد و سیمای شگرف و خصوصیات فردی شخصیتها بر جریان حوادث تبلور می یابد. و بخاطر تسریع عمل، قوانین عینی و تکامل جامعه شکل میگیرد.

قول مشهور است که زنده یاد ببرک کارمل ننتها در تاریخ زیست بلکه تاریخ را ورق زد. و صفحه نوینی را با مضمون و محتوای جدید زنده گی اقتصادی و اجتماعی زحمتکشانش میهن در تاریخ افغانستان باز نمود.

نشریه کار ارگان نشراتی سازمان فداییان خلق اکثریت در رابطه به شخصیت زنده یاد ببرک کارمل چنین مینگارد که «ببرک کارمل چندین دهه در صحنه مبارزات سیاسی افغانستان حضور داشت و در سی سال گذشته یکی از مطرح ترین و نقش آورترین چهره های سیاسی کشورش بود». ببرک کارمل مرکزی ترین چهره موسس حزب د. خ. ا بود. زنده یاد ببرک کارمل ویژه گی ها و سجایای عالی یک رهبر که گفتار و کردارش بازتاب روشن دارد.

ببرک کارمل عشق و وطنپرستی را بمفهوم واقعی آن در مبارزه بخاطر آزادی صلح و عدالت اجتماعی و رشد اقتصادی کشور، انسانسالاری، تامین سعادت و رفاه مندی مادی و معنوی زحمتکشانش را از طریق استقرار حکومت قانون و نظام دموکراسی عمل نمود و تحقق بخشید. بنابر آن ابعاد زنده گی و

شخصیت والای زنده یاد ببرک کارمل هرچند بالاتر از نگارش و رسانش است اما به خلاصه آن در بحث حاضر بسنده میکنیم.

بعد سیاسی شخصیت ببرک کارمل:

ببرک کارمل بمثابه شخصیت بزرگ سیاسی در افغانستان در میان آگاهان روشن ضمیر و سایر زحمتکشان چنان از احترام خاصی برخوردار بود که توده های کشور او را ناچی خود خطاب میکردند، روشنفکران کشور او را منحيث پدر و رهبر خود میدانستند. میزان دوستی و محبت مردم به رهبر و پیشوای زحمتکشان به همان اندازه عظیم بود که معیار دشمنی امپریالیزم و دشمنان طبقه کارگر و دهقان کشور به همان اندازه را منعکس میساخت و از شخصیت محبوب القلوب توده ها در هراس بودند. به باور اینجانب، میزان آشتی ناپذیری زنده یاد ببرک کارمل با ارتجاع و امپریالیزم و دشمنی سرسخت دشمنان سوگند خورده افغانستان نسبت به ببرک کارمل بیانگر وطن دوستی و شخصیت والای زنده یاد کارمل بزرگ باشد زیرا دشمنان سوگند خورده افغانستان در تمام جنبشهای ملی و مترقی افغانستان در میان تمام اعضای حزب د.خ. ازنده یاد ببرک کارمل را در صدر اول لیست سیاه انتقامجویانه خویش قرار داده اند. یعنی دشمنان وطن از وطنپرستی بیحد و از اعتماد گسترده توده های کشور نسبت به رهبر شان در هراس بوده اند.

ببرک کارمل منحيث یک انسان استراتژیست، اساسگذار حزب، سازمانده قوی مبارزه، ترقیخواه بی همتا، بنیانگذار جنبش چپ و دموکراتیک کشور، سخنور توانا، شخصیت بین المللی، مهربان به توده ها و خادم خلق، سازمانده سازمانها اجتماعی کشور، پایه گذار جبهه ملی پدروطن، انسان دارای قدرت خارق العاده پیشبینی ها، هوشدار دهنده و کشف راه های دشوار و پیچ و خم سیاسی، تحلیلگر بزرگ سیاسی منطقه، تیوریسن برجسته بین المللی و شخصیت شناخته شده قرن بیستم جهانی و... هزاران صفات عالی دیگر که برای نجات افغانستان از فقر و بدبختی، رهگشای راه های نامکشوف رشد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برای مردم خود بود.

ببرک کارمل با تحلیل مشخص از اوضاع مشخص بادرک پدیده های عینی جامعه و تشخیص واقعیت های اصولی و معیارهای سیاسی مبارزه با پیگری و تلاش دایمانه تحقق اهداف حزب و دولت به سود زحمتکشان کشور رهبری و مدیریت میکرد.

همچنان ببرک کارمل به حیث انسان آینده نگر سیاسی پیشبینی حوادث و رشد روز افزون روند گسست ناپذیری تحولات سیاسی اجتماعی را با تحلیل عالی جهانبینی علمی مشخص، معین و حزب را از گزند حوادث برحذر میساخت و راه های نامکشوف تاریخی را با خلاقیت رهبرانه روشن و گره مشکلات را با درایت کامل باز میکرد.

ببرک کارمل در سیاست و حقوق دانشمند بی همتا بود او یک سیاست مدار برجسته بین المللی بود که در قرن بیستم با شخصیت های بزرگ و رهبران خردمند و شناخته شده جهان همطراز و همعصر بود. زنده یاد ببرک کارمل مورد احترام عمیق شخصیتها و رهبران وطن دوست و صلح پسند جهانی قرار داشت. موضعگیری قدرتمند ببرک کارمل در قضایای جهانی رهبران و حکمرانان جهان را حیرت زده میساخت. دشمنان ببرک کارمل هرگز تاب و تحمل رویارویی و بقای او را نداشتند. رشد و انکشاف اقتصادی و شگوفایی افغانستان از آرمانهای والای ببرک کارمل بود.

رهکارهای اقتصادی زعامت ببرک کارمل:

ببرک کارمل رهبر برارزنده کارگران و دهقانان و سایر زحمتکشان کشور در رابطه به حل عقب مانده گی های اقتصادی و زیرساختارهای اقتصادی کشور مطابق به اهداف نخستین سند مرامی ج. د. خ. ا و اعلامیه دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان رهکار های علماً تنظیم شده ی را بخاطر خدمت به مردم افغانستان رویدست گرفته که بهترین مولفه های آنرا رشد انکشاف متوازن اقتصادی، اجتماعی، میکانیزه ساختن زراعت، تقویه سکتور دولتی و راه رشد غیرسرمایداری و جلب کمکهای دوستانه خارجی، رشد صنایع ملی، تشویق و مواظبت کارگران و دهقانان و اهل کسبه، اعطای

قرضه های کم ربح طویل المدت، رشد فعالیتهای خورده مالکین متوسط و متشخصین خصوصی و رونق تجارت و رهیابی به بازارهای جهانی توجه جدی مبذول میداشت.

زنده یاد ببرک کارمل در رابطه به تشخیص آلام مردم و بخاطر ریشه کن ساختن فقر و مرض پلانههای مشخص دراز مدت و کوتاه مدت را طرح و به منصفه اجرا میگذاشت. ببرک کارمل در دوران مبارزات پارلمانی جهت افشا ساختن چهره های استبداد و ارتجاع و چپاولگران مال مردم با سخنرانی در تریبون پارلمان کشور در هنگام رای اعتماد بصدر اعظم دکتور عبدالظاهر را مخاطب قرارداده چنین فرمودند: آقای عبدالظاهر در حالیکه جهان به پیشرفتهای زیادی نایل گردیده است ولی در کشور ما تا هنوز در عصر کیهان مسله نان حل نگردیده است. همین اکنون مردم ما در فقر و بدبختی زنده گی میکنند هر آنچه مردم ما داشتند غارتگران دزدیدند، غارت کردند و متباقی آنرا بروز مبادای شان در بانکهای خارج انتقال دادند، به این ترتیب مردم ما را در فقر و گرسنگی نگهداشتند و لا ابلیس هم بشما نمیرسد. باز هم اگر باور ندارید شما بروید در ولایات غور و ننگرهار، نورستان و بدخشان، بلخ و بامیان و کنرها، بادغیس، زابل و نیمروز نتایج کارنامه های سیاه تانرا مشاهده کنید که همین اکنون مردم فقیر کشور ما با خوردن گیاه تلخ آلوده به جو شباروزی خودرا سپری میکنند.

بنده نگارنده در سال ۱۳۶۳ که در یکی از کنفرانسهای قوای مسلح در قصر دارالامان نیز حضور داشتم، رفیق ببرک کارمل ضمن سخنرانی مفصل در رابطه به اهمیت اقتصادی در شرایط جنگ و نحوه صرفه جویی چنین فرمودند: یک دانه گندم و یک قطره تیل برابر با قطرات خون انسان است که با فداکاری و قربانی آن از بندر حیرتان تا به کابل انتقال می یابد. بنابراین کم توجهی در مصرف مواد، کم توجهی به قطرات خونهای پاک است که سرباز قهرمان قوای مسلح و کاروان انتقالی کشور در ازای آن میپردازد. ببرک کارمل تمام مسولین امور اقتصادی را به اندیشه عالی کارخلاقانه اقتصادی موظف ساخته و درین راستا رهنمایی مینمود.

بعد علمی و فرهنگی شخصیت ببرک کارمل:

قبل از همه باید گفت که نبوغ علمی و خلاقیت ببرک کارمل شخصیت او را از دیگران متمایز میسازد و وقتی که از زنده یاد ببرک کارمل نام میبریم سخن از مردی است که میخواست عدالت برابری ترقی ننتها برای مردم افغانستان بلکه برای تمام زحمتکشان جهان آرزو داشت. از شخصیتی نام میبریم که تمام اندیشه ها و خواستههایش نجات توده های انسانی از بدبختی ظلم ستم و استبداد فقر و تنگدستی و بیسوادی بود. ببرک کارمل بخاطر ریشه کن ساختن جهل و بیسوادی برای نخستین بار فرهنگ و ادبیات را تغییر نوین داد و ادبیات مترقی را جایگزین ادبیات کلاسیک نمود. اندیشه تفکر و دانش ببرک کارمل عقیده و آرمان رهبر، آینده لوژی و نظریات رهبر نبوغ و خلاقیت رهبر برای مردم افغانستان و منطقه بزرگترین ثروت اکادمیک جهانی بود که شخصیتهای جهانی و رهبران جهان شخصیت فرهنگی و علمی ببرک کارمل را مورد احترام قرار داده سر تعظیم فرو می آوردند زیرا پیشبینی ها و نظریات سالم اندیشانه و تشخیص اصولی و خلاقانه او از مسایل پیچیده الگویی بود برای رهبران ترقیخواه جهانی و مردمان منطقه. ببرک کارمل عاشق و وطنپرستی صلح و دموکراسی عدالت و ترقی و پابند اصول و قوانین ملی و بین المللی بود.

محمد صدیق فرهنگ در کتابش بنام افغانستان در پنج قرن اخیر نوشت در سال ۱۹۵۱ جراید آزاد یکی پی دیگری باز هم بدون محکمه توقیف شدند. از نوشته فوق معلوم است که رژیم استبداد سلطنتی گوش و چشم مردم را بسته و زبانهای شان را خاموش نگه میداشت و در چنان شرایط اختناق سیاسی ببرک کارمل در راه آزادی بیان و مطبوعات برای ترویج ادبیات مترقی در شهرها و دهات جانبازان و فداکارانه مبارزه میکرد. ببرک کارمل در دوران زعامتش به حیث رهبر حزبی و دولتی مطابق به اهداف ح. د. خ. ا بمنظور تحکیم اتحاد مردم اقوام و قبایل ساکن در کشور در تمام مکاتب و پوهنتونها پروگرامهای درسی را به زبانهای مادری و محلی مردم جاری ساخت و

پروگرامهای درسی با فرهنگ نوین و تاریخ واقعی کشور عیار گردید و برای حل مسایل ملی و زبانی کارهای بیسابقه و زیادی صورت گرفت.

ببرک کارمل آوانی که در راس دولت قرار گرفت اهلیت علمی ببرک کارمل مزید برهبری داهیانہ ح. د. خ. ا شایستگی اخلاقی و خلاقیت رهبری خرمندانہ جامعہ آنگونہ کہ در کتابها اوصاف یک رهبر تعریف شده است به اثبات رسانید.

روان شاد اکادمیسین عبدالاحمد جاوید دانشمند فرهیخته و شخصیت شناخته شده علمی و فرهنگی و ادبی کشور در کنفرانسی در سال ۱۹۹۵ تحت نام نگاهی بزبانهای افغانستان ضمن تماس در زمینه چگونگی اجرای سیاسی در رابطه بزبانها و مسایل ملی چند دهه گذشته در کشور بصراحت خاطر نشان ساخت که در تاریخ معاصر کشور ما دوران زعامت ببرک کارمل فقید یگانه دورانی بود که در آن مسئله زبانها و ملیتها بگونه بهتر حل گردیده است و تعصب و تنگنظری ها در زمینه از میان برداشته شد.

ببرک کارمل به صحت اندیشه های ملهم از جهان بینی علمی و اندوخته های سیاسی اش از جامعہ شناسی علمی اعتقاد خراین و راسخ داشت وی ارتجاع وامپر یالیزم را دشمن اساسی بشریت و عامل اصلی جنگ فقر و عقب مانی قرون میدانست. در زمان ببرک کارمل مطابق اهداف حزب و دولت رشد معارف متوازن بلند بردن سطح تحصیلات عالی مطابق به معیارهای اصولی و آداب و سنن پسندیده و رشد متوازن زبانهای تمام ملیتها و ترویج معارف و رسانش به زبانهای مادری در تمام محلات رویدست گرفته شد. رشد سواد آموزی و آموزش مسلکی و بلند بردن سطح سواد سیاسی اعزام محصلین بمنظور بلند بردن سوبه های تحصیلی و مسلکی، اعتلای معارف و تحصیلات عالی مواظبت از معشیت و توجه به زنده گی بهتر استادان و معلمان و اعطای امتیازات مادی و معنوی به آنها، تدریس به زبانهای مادری، رشد نشرات و مطبوعات و بطور کل فرهنگ جامعہ از خصایل بزرگ و عظمت فرهنگی شخصیت ببرک کارمل بود.

بعد اجتماعی شخصیت ببرک کارمل:

ببرک کارمل شخصیت بزرگ سیاسی اجتماعی با ایمان و عقاید راسخ به مردم زحمتکش کشور از همان ایام جوانی در کنار مردمش بود و سرنوشت خویش را با زحمتکشان یکی ساخته بود. ببرک کارمل بخاطر خدمت ب مردم، فقط مبارزانه عادلانه را به دفاع از جامعه عقبمانده کشور علیه ارتجاع و استبداد و طبقات شریر ستمگران انتخاب کرد. ببرک کارمل همواره در بین مردم سخت ترین دردها و آلام شان را احساس میکرد و برای حل رنجهای بیکران خلق ستمدیده افغانستان همواره می اندیشید. فعالیت های سیاسی و اجتماعی ببرک کارمل به شهر کابل منحصر نبود بلکه در تمام کشور از پشتیبانی و محبوبیت خاصی در بین توده های ملیونی کشور برخوردار بود. ببرک کارمل قبل از تاسیس ح. د. خ. ا حلقات روشنگرانه سیاسی را در گوشه و کنار شهر کابل و برونشهری ایجاد کرده بود. پس از تاسیس ح. د. خ. ا، جوانان روشنفکر، کارگران و دهقانان را به دور سازمانهای اجتماعی و کلب های سپورتی بسیج میساخت و اعضای حزب را به سهیم شدن در غم و شادی و یاری با مردم هدایت میکرد و پس از رویداد ششم جدی در دوران زعامتش در حزب و دولت تمام اصناف و کسبه کاران، کارگران، دهقانان، پیشه وران، روشنفکران، ژورنالیستان، علما، نویسندگان و اصناف در شهر و دهات در بیش از شانزده اتحادیه و سازمان و شورا متشکل گردیدند و همه آنها در میان جبهه ملی و در کنار حزب به دفاع از وطن و امورات اقتصادی و اجتماعی مصروف بودند. در زمان زعامت ببرک کارمل بخاطر حل مسأله ملی و رشد متوازن خدمات اجتماعی وزارت اقوام و قبایل تشکیل گردید و مطابق به اهداف حزب مشارکت تمام اقوام و ملیتهای ستمکش در امور دولت و سرنوشت مملکت سهیم گردید چنانچه برای نخستین بار در تاریخ کشور از ملیت شریف هزاره صدراعظم و از ملیتهای بلوچ و نورستانی، پشه پی و ترکمنی، ازبیک و اهل هنود بسویه وزرا و سفرا عز تقرر یافتند. همچنان بخاطر رشد متوازن و متحدانه اقوام و ملیتهای با هم برابر و برابر افغانستان هر قوم و ملیت در اتحادیه و شوراها و جرگه های مشورتی خود

متشکل گردید و نماینده گان تمام اقوام و ملیتهای ساکن در کشور در یک جبهه ملی و لویه جرگه متحدانه روی سرنوشت جامعه سهم و نقش فعال داشتند. ببرک کارمل بخاطر رشد متوازن جامعه پروگرام های عمرانی عرفانی، توسعه اقتصادی و سیاسی را در صدر وظایف حزبی و دولتی قرار داده بود. حرف مشهور ببرک کارمل در رابطه به وحدت ملی و پیوند آن باحزب و دولت میگفت در میان مردم بروید از مردم بیاموزید و به مردم یاد بدهید و در خدمت مردم باشید. او به جغرافیای عظیم انسانیت باور داشت و علیه هرگونه تبعیض و تعصب و خود خواهی مبارزه میکرد و با تمام قدرت از وحدت حزبی و وحدت ملی دفاع مینمود.

ببرک کارمل بمثابه سرقوماندان اعلی قوای مسلح:

از همان آغاز کار روحیه با نشاط ببرک کارمل منحصیث رهبر و اساسگذار حزب دموکراتیک خلق افغانستان ملهم از عشق وطنپرستی و شور و شوق مبارزه بود که همه رفقا را در مکتب ترقی خواهی و آزاده گی درس شجاعت و متانت و دلاوری، از خودگذری و قهرمانی میداد. ببرک کارمل بمثابه خدمتگذار مردمش، در برابر ظلم و بی عدالتی شجاعانه رزمید و از هیچ تهدید ارتجاع و استبداد نهراسید. به همین ترتیب رفقای حزبی و سازمانهای اجتماعی را در راه وطن و دفاع از حقوق مستضعفان کشور با روحیه بلند و پرغرور مجهز میساخت. ببرک کارمل جوانان را باغرور وطنپرستی، عزم آهنین، منضبط، با شور و شوق وطنپرستانه، آتش نفس، اصولی، شجاع و متین پرورش داده بود. اعضای حزب را با روحیه عالی وطنپرستی و با انضباط آهنین هر کدام بذات خود منحصیث یک سرباز وطن و باروحیه عالی نظامی به خاطر تحقق نظام دموکراتیک و عدالت اجتماعی آموزش میداد. ببرک کارمل افغانستان را منحصیث خانه مشترک تمام هموطنان کشور میدانست.

ببرک کارمل اردوی ورشکسته بجا مانده از دوران سیاه حفیظ اله امین را دوباره سازی کرده و صفوف آنرا از لحاظ کمی و کیفی تقویت نمود و سربازان را با مورال عالی سربازی و افتخار دفاع از وطن حاکمیت و استقلال مجیز ساخت. ببرک کارمل بخاطر رشد تعلیم و تربیه و روحیه عالی وطنپرستانه در قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان ریاستهای امور سیاسی را ایجاد نمود تا اهداف ترقی خواهانه ح. د. خ. ا و دولت ج. د. ا را در میان پرسونل قوای مسلح کشور تدریس نموده و با اصول مبارزات شعوری و آگاهانه در سنگر دفاع از وطن مجیز باشند. ببرک کارمل بخاطر مواظبت از سربازان و خوردنظابطان، افسران و سایر مدافعین وطن به مسئولین حزبی و دولتی وظایف تاخیر ناپذیر و جدی هدایت میداد. بخاطر رشد صفوف قوای مسلح کشور کار جلب و جذب در میان سازمانهای اجتماعی و مردم تشدید یافته بود و بمنظور بلند بردن مهارتهای مسلکی، افسران قوای مسلح زمینه تحصیلات عالی را فراهم گردانیده و نیز به خارج اعزام مینمود.

ببرک کارمل جهت تشویق سربازان و صفوف قوای مسلح و مواظبت معشیتی پرسونل از بارکهای نظامی، پایگاهها، سنگرهای دفاعی، کاغوش سربازان

و کلاس درسی آنها دیدار مینمود. در زمان زعامت ببرک کارمل بیش از نیم میلیون نفر منسوبین قوای مسلح کشور مجربترین و مجهزترین اردوی قهرمان افغانستان را تشکیل داده بود که درسنگر دفاع از وطن و در یک جنگ نابرابر جهانشمول قرار داشت و قهرمانیها از خود بجا گذاشت و در برابر تجاوز و جنگ مستقیم و غیرمستقیم یکصدوبیست هفت کشور جهان مردانه جنگید و از افغانستان دفاع کرد که باعث افتخار مردم ما و هراس دشمنان افغانستان گردیده بود.

ببرک کارمل بنیانگذار و مبتکر مصالحه ملی:

ببرک کارمل شخصیت صلحدوست و رهبر آزاداندیش کشور و طرفدار صلح جهانی، همواره برای مردمش و جهانیان صلح و صفا و آرامش میخواست. ببرک کارمل مطابق به اهداف صلح خواهانه ح. د. خ. ا و دولت ج. د. ا مسایل جنگ و صلح را در صدر وظایف حزبی و دولتی قرار داده بود.

ببرک کارمل از همان ابتدای دوران زعامت شان در حزب و دولت با روحیه عالی مصالحه در نخستین اقدام شان باز کردن دروازه های زندان و آزاد ساختن تمام زندانیان سیاسی بدون تبعیض و تمایز از زندانهای دوران امین جلاد و در اشتراک در مراسم عزا داری و دلجویی از ملت داغدیده کشور، همچنان تشکیل دولت کثیرالبنیاد، پلورالیزم سیاسی، مصالحه و آشتی ملی دعوت مخالفین و فریب خورده گان جنگ به صلح و آرامش و اشتراک شان در قدرت سیاسی از همان اقداماتی است که در نخستین اعلامیه دولت جمهوری د. ا. پس از ششم جدی ۵۸ توسط ببرک کارمل زعیم ملی کشور بازتاب گسترده داشت.

همچنان بخاطر کار دوامدار و مستمر صلح در کشور تشکیل شورای عالی صلح، تدویر لویه جرگه ها و کنفرانسها از الویتهای کاری حزب و دولت بود. مسایل صلح از همان آغاز در پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب د. خ. ا که در آن افتخار حضور دهمین مطرح گردید و در کار لویه جرگه ۱۳۶۳ نماینده گان اقوام و قبایل و سایر ملیتها و ریش سفیدان با اعتبار و شخصیتهای

ملی کشور مسئله صلح عادلانه به بحث گرفته شد و راه های عملی در آن مشخص گردید. همچنان زعامت حزبی و دولتی بخاطر عقیم ساختن پلانهای خرابکارانه دشمنان افغانستان و قطع تجاوزات از خارج و بخصوص مداخلات پاکستانیها جرگه های مشورتی صلح را در مرکز و ولایات کشور با مشارکت مردم تأسیس و تدویر نمودند و جرگه های متعددی در پایتخت کشور تدویر و روی مسایل جنگ و صلح تصامیم مهم گرفته شد. همچنان مسئله صلح و موضعگیری حزب و دولت در قبال صلح در پلینوم پانزدهم کمیته مرکزی حزب د خ ا به بحث گرفته شد که با تصاویب قاطع و همه جانبه در امر صلح و آرامش کشور تصامیم مهم اتخاذ گردید که بنام پلینوم صلح یاد میشود.

همچنان تیزسهای دهگانه ببرک کارمل مشهور ترین سند تاریخی در امر صلح بسر تاسر کشور مورد تطبیق و استقبال بینظیر مردم قرار گرفت. ببرک کارمل در سطح جهان و در مجامع بین المللی و کائوانسیونهای صلح و ملل متحد از صلح جهانی دفاع نموده و پدیده زشت جنگ را محکوم نموده است دفاع از صلح جهانی، دموکراسی و آزادی برای خلقهای جهان یکی از اهداف عالی حزب و دولت افغانستان بود.

قابل یاد آوریست که در اثر کار هدفمندانه بخاطر صلح و صفا و سیاست صلح آمیز دوران زعامت ببرک کارمل بود که تعداد زیادی از مخالفین دولت را بسوی صلح و آرامش کشانده بود و همچنان برخی از سران جهادی را به منصرف شدن از ادامه جنگ و رجوع به امر صلح و مصالحه واداشته بود تا بدولت بپیوندند. که دستان سیاه خارج مانع چنین دستاوردی برای صلح و ثبات در افغانستان گردید ولی نقش اثرمندانه سیاست صلح آمیز ببرک کارمل ثبت زرین صفحات تاریخ افغانستان گردید.

ببرک کارمل بر بنیاد مصوبات هدفمندانه ح. د. خ. ا و دولت جمهوری د. ا در مجامع بین المللی وبخصوص ملل متحد و کائوانسیونهای بین المللی و مجامع جهانی طرفدار صلح جهانی و همزیستی مسالمت آمیز و دوستی با

خلفهای جهان بود او امپریالیزم ، جنگ و تجاوز گری را شدیداً محکوم میکرد
ببرک کارمل خارجشم ارتجاع و امپریالیزم بود:

ببرک کارمل شخصیت ناب سیاسی ابر مبارز، دوست واقعی خلفهای افغانستان و جهان خادم و رهبر پرتوان زحمتکشان و دشمن سر سخت و آشتی نا پذیر ارتجاع، استعمار و امپریالیزم بود. زنده ه یاد ببرک کارمل در هیچ شرایطی و در هیچگاهی سر سازش را با دشمنان داخلی و خارجی خلق خم نکرده است زیرا که شخصیت او انقلابی، قاطع، آهنین، واقعیت گرا، خردمند و شجاع بود. تمام عمر پربار خود را وقف وطنپرستی، صلح آزادی و دموکراسی برای مردم کشور نمود. ببرک کارمل عادلانه و شجاعانه مبارزه میکرد و در موقف بلندترین قله های پیروزی و جاودانگی قرار داشت. رفیق کارمل رهبر دوست داشتنی مردم افغانستان آنچه به او پیش آمد بخاطر پیوندش با مردم و آنچه حاصل کرد در همین پیوند با مردم بود. زنده یاد ببرک کارمل در شناخت از ارتجاع و استعمار و امپریالیزم تخصص خاصی داشت او همواره حزب و دولت را از مکر و طلسمات دشمنان افغانستان برحذر میساخت و در پیشگویی های خود توطئه و دسایس شوم ارتجاع و امپریالیزم را پیش بینی و خنثی میکرد. مگر متأسفانه حل بسیاری از چنین پیشبینی هایش برای همعصران و همقطاراننش به زمان بیشتری نیاز داشت. از همین سبب ببرک کارمل خار چشم دشمنان تاریخی افغانستان بود.

ببرک کارمل پلانهای شوم ارتجاع و امپریالیزم را در وقت و زمانش افشا و خنثی میکرد و آموزه های ببرک کارمل در هوشیاری اعضای حزب و بیداری توده های کشور نقش اساسی داشت. چنانچه در سالهای ۶۴ و ۶۵ خورشیدی طوریکه درگذشته تذکر داده شد بسیاری از قوماندانان و گروه های جهادی و برخی از رهبران آنها آماده مذاکره با دولت و کنار آمدن به خط صلح و مصالحه گردیده بود.

به این ترتیب روند صلح در افغانستان برای پاکستان و قدرتهای متجاوز

غیر قابل تحمل بوده و از جانبی موضعگیری های قبلی ببرک کارمل در قبال عزیمت و عودت قطعات نظامی شوروی و اهداف و امیال شخص گرباچف و زدوبند و معامله آن با پاکستان و امریکا و اروپا زمینه ساز یک دسیسه بر علیه ببرک کارمل گردیده بود.

درین رابطه سلیک هارنسون محقق و کارشناس امریکایی خبرنگار سابق واشنگتن پست مینویسد: کارمل بخاطر خروج قطعات محدود اتحاد شوروی زمان نسبتاً طولانی را پیشنهاد نمود و با تیره شدن روابط حتا در کنگره ۲۸ حزب کمونیست بطور آشکارا از دیدار با گرباچف خود داری کرد.

زنده یاد ببرک کارمل میخواست تمام موافقتنامه های صلح تحت نظر ملل متحد و کنفرانس ژنیو از سوی همه جوانب درگیر تطبیق شود و کمکهای نظامی و تسلیحاتی از سوی تمام طرفهای درگیر بطور صادقانه قطع شود زیرا او به تعهدات امریکا و انگلیس و پاکستان در قبال صلح ملل متحد باور نداشت او بخوبی میدانست که تمام موافقات و توافقنامه ها و فیصله های صلح افغانستان بطور یکجانبه عملی خواهد گردید، پاکستانی ها و ایالات متحده و انگلیس این توافقنامه ها را پشت پا خواهند زد که همین طور هم شد. در زمان داکتر نجیب اله کمکهای شوروی و منابع دیگر به افغانستان بطور یکجانبه قطع گردید و کمکهای نظامی، تسلیحاتی و اقتصادی ایالات متحده و انگلیس و اروپا و پاکستان به گروه های جنگ طلب ساخته دست خود شان بطور یکجانبه ادامه یافت.

این بود نتایج پیشبینی های ببرک کارمل در رابطه به جنایات امپریالیزم و رژیم پاکستان و موضعگیری خاینانه گرباچف در قبال اوضاع افغانستان و رهبر ملی و مترقی آن ببرک کارمل.

از همینرو آیده شوم دشمنان تاریخی افغانستان از سی آی ای گرفته تا آی اس آی پاکستان و انتلجنت سرویس انگلیس و موضعگیری منفی گرباچف دست بدست هم داده تا در کشور جنگ زده بر علیه رهبر برحق آن کودتا را تحمیل کنند و ببرک کارمل را از وظایف رسمی اش برکنار سازند.

اما این نیروهای اهریمنی و شیاطین ابلیس صفت هیچگاهی نتوانستند و هرگز نخواهند توانست مهر و محبت و دوستی ببرک کارمل را از قلوب مردم افغانستان بیرون ساخته صدایش را خاموش کنند و مکتبش را نابود. بلکه روز تاروز حقایق اوضاع نشاندهنده آنست که حقانیت رهبری ببرک کارمل بزرگ منحصی فرزند کبیر خلق افغانستان تا ابدالابد به ذهن و قلوب مردم افغانستان و منطقه جاودانه خواهد ماند.

ببرک کارمل شخصیت با اعتبار و با نفوذ بود:

از همان آغاز نوجوانی تمام گوش و هوش و هستی و دارایی ببرک کارمل را کتاب و قلم و مطالعه تشکیل میداد. خردورزی و پژوهش، صداقت و دلسوزی پیش زمینه های بزرگی و مؤلفه های شخصیت او را تشکیل میداد. از همین رو ببرک کارمل شخص بامطالعه، پرتحرک و دارای استعداد خارق العاده بود و طرف اعتماد و باور مردم قرار داشت که بر بنیاد همین خصایل عالی تعداد کثیری از روشنفکران و شخصیت‌های سیاسی و مبارز کشور را بخود جلب کرده بود. همین نفوذ و اعتبارش در میان مردم او را به حیث پیشوای جنبش روشنفکری و اتحادیه محصلین رسانیده بود و از برکت شخصیت اجتماعی و دانش سیاسی اش بود که ح. د. خ. ا پایه گذاری شد و بر بنیاد همین مهر و محبتی که در میان مردم داشت به حیث وکیل و نماینده مردم شهر کابل انتخاب گردید و با داشتن نبوغ سیاسی در مبارزه همچون فولاد ناب و با عزم آهنین برای خدمت به مردم افغانستان در راس هبری حزبی و دولتی و زعیم محبوب القلوب مردم قرار گرفت. ببرک کارمل بی نیاز از داشتن علایق مادی بود تمام ثروت و دارایی هایش را عشق به وطن، خدمت به انسان زحمتکش، مهر پر بار خلقها، صلح و آزادی و دموکراسی تشکیل میداد. ببرک کارمل افغانستان را بمثابه خانه مشترک و ح. د. خ. ا را فامیل مشترک زحمتکشان افغانستان دانسته و شخصیتش بسیار و بسیار بالاتر از داشته های مادی بود. حزب را کارمل بزرگ اساس گذاشت یک نیروی منسجم آبدیده و خادم مردم، یک مشت و یک پارچه، پاک و بی آلایش، صادق و خدمتگذار، قهرمان و فداکار، ایثار گر و شجاع بادستان پاک و قلب گرم

وم غز سرد آموزه ها، اصول و هدایات رهبر گرامی شان ببرک کارمل بزرگ را تا پای جان سرمشق عمل و نظر خود قرار داده اند.

ببرک کارمل به روند تکامل پدیده ها و جریان سیر حوادث و تحولات تاریخی عقیده داشت او میدانست که تاریخ در مورد شخصیتش قضاوت میکند.

آمدن ناتو و امریکا به افغانستان و مداخلات مستدام پاکستانیها و ایران در افغانستان ادامه جنگ و ناامنی و زیرپا شدن خاک افغانستان به وسیله جهادیون، طالبها و داعش، بیانگر تمام حوادث پیشبینی ها و هوشدارهای همیشگی ببرک کارمل بود که در زمانش بر علیه آنها مبارزه میکرد.

جریده کار، نشریه فداییان خلق اکثریت مینگارد، کارمل، صاحب چنان شخصیتی بود که در مصاف عقیده رو در روی گرباچف قدرتمند سال ۱۹۸۶ ایستاد. کارمل که مبارزه را بمثابه مشروطه خواه، رادیکال، آزادیخواه و میهن پرست پرشور آغاز کرد و دهه پنجاه میلادی سخت شیفته داکتر مصدق، نهر، کاسترو، سوکارنو و عبدالناصر بود و در اوج جنگ سرد در نفرت از امپریالیزم بسوی شوروی رو کرد و مبارزه را با عشق به شوروی و سو سیالیزم ادامه داد.

رفیق کارمل متانت، جسارت، قاطعیت، صداقت، شفافیت، اعتماد بنفس، استواری در گفتار و عمل خود را به اثبات رسانید. وی انسان با تقوا و به زنده گی ساده و بی تکلف و عاری از تجمل و تشریفات از آغاز تا انجام زنده گی کرد.

محترم عتیق اله مولوی زاده در قسمتی از مقاله شان تحت عنوان از کاخ تا کانتینر نگاهی بزنده گی و اعتقاد بزرگ ببرک کارمل چنین نوشت: کارمل به حیث انسان راستگو و بی ریا به اندیشه و فکرش خیانت نکرد و از صداقت و راستی اش بود که نه بعنوان یک رهبر حزب و یک رئیس جمهور تا پایان عمرش در یک کانتینر زنده گی کرد این نشانه پاکی و صداقت او بود و در سال ۱۹۹۶ درگذشت.

اما زنده یاد ببرک کارمل در وجود مکتب و آموزه هایش، در وجود راه و اصولش، آرمان و اندیشه اش و در قلوب اعضای جنبش مترقی و اذهان توده های میلیونی کشورش و افشار روشنفکر و دادخواه و حزب محبوبش و مردم افغانستان و منطقه زنده و جاودان است و خواهد بود.

روحش شاد و نامش جاودان

منابع:

- کتاب افغانستان در عقب پرده دود
- کتاب پشت پرده افغانستان نوشته: دبه گوگردویز و سلیک اس. هاریسون
- کلکسیون جریده تابناک (پرچم)
- صحبت رفیق ببرک کارمل حین ابراز نظر در باره خط مشی حکومت موظف در سال ۱۳۵۰
- کتاب یادداشتهای سیاسی و رویدادهای تاریخی در سه جلد نویسنده سلطان علی کشتمند
- نقش فعال ببرک کارمل در تشکیل ” جمعیت دموکراتیک خلق“
- درباره انقلاب ۷ ثور ۱۳۵۷ افغانستان
- هفت کلکسیون از هفت سال نشرات روزنامه حقیقت انقلاب ثور
- اسناد کنگره مؤسس جبهه ملی پدر وطن ۲۵ جوزای ۱۳۶۰

- کتاب بیرک کارمل « تحکیم حزب و پیوند آن با خلق» -

عبدالوکیل کوچی فرزند محمد ابراهیم متولد سال ۱۳۲۹ خورشیدی مطابق به ۱۹۵۰ عیسوی در یک خانواده دهقانی واقع در قریه صفت اله خیل اشترگرام ولسوالی کوهستان ولایت کاپیسا . دوره تعلیمی مکتب غازی میرمسجدی خان کوهستانی ، دارالمعلمین کابل و پس از یک وقفه ، تحصیل در پوهنخی علوم اجتماعی دانشکده یا پوهنتون کابل داخل خدمت . وظایف دولتی از سال ۱۳۴۸ خورشیدی الی ۱۳۵۶ معلم در و لایات کاپیسا و پنجشیر ، در سال ۱۳۵۷ ریس تعلیم و تربیه ولایت کاپیسا و پس از آن مدیر مکتب کارته سه شهر کابل در سال ۱۳۵۹ ریس زون امنیتی پروان و ریس نماینده گی امنیتی شورای وزیران در ولایت پروان . در اواسط

سال مذکور الی اخیر سال ۱۳۶۰ خورشیدی ریس نماینده گی امنیتی شورای وزیران در ولایت باد غیس و مدتی کفیل و سرپرست مقام ولایت ، در سال ۱۳۶۱ خورشیدی قومندان دوره تعلیمی محصلین افغانستان در اتحاد شوروی ، در سال ۱۳۶۲ معاون و آمر سیاسی دستگاه مرکزی در بست معاونیت ریاست امور سیاسی ، در سال ۱۳۶۳ خورشیدی الی ۱۳۶۶ آمر سیاسی معینیت لوژستیک بخش امنیتی شورای وزیران ج د ا در سال ۱۳۶۸ خورشیدی آمر عمومی امور پلانگذاری معینیت لوژستیک و در سالهای ۱۳۶۹ و ۷۰ خورشیدی ریس نمایندگی امنیتی شورای وزیران در ولایت کاپیسا ، ریس جرگه های صلح آنولا و مدتی کفیل و سر پرست مقام ولایت کاپیسا . آخرین وظیفه رسمی با امتیاز رتبه برید جنرالی در صفوف سربازان وطن به پایان رسید . البته با اجرای حسن وظایف و ظنپرستانه به دریافت مدال ها و نشان های صداقت ، شجاعت، خدمات عالی و ستاره های درجه یک دوم و سوم دولتی و حزبی نایل گردیده است.

۱ در سال ۱۳۶۸ خورشیدی آمر عمومی امور پلانگذاری معینیت لوژستیکی و در سالهای ۱۳۶۹ و ۷۰ خورشیدی رییس نمایندگی امنیتی شورای وزیران در ولایت کاپیسا ، رییس جرگه های صلح آنولا ومدتی کفیل وسرپرست مقام ولایت کاپیسا .آخرین وظیفه رسمی با امتیاز رتبه برید جنرالی در صفوف سربازان وطن به پایان رسید .البته با اجرای حسن وظایف وطنپرستانه به دریافت مدال ها ونشان های صداقت ، شجاعت، خدمات عالی وستاره های درجه یک دوم وسوم دولتی وحزبی نایل گردیده است.

سر انجام با رویکار شدن دگرگونی های سیاسی در کشور، در سال ۱۳۷۱ خورشیدی به ناچار ی خاک شیرین وطن را ترک نموده ودر دیار بیگانه به صفوف هزاران نفر پناهنده هموطن پیوست .و در خارج از کشور نیز همواره قلبش برای وطن تپیده ودر اندیشه آن ، فعالیت های فرهنگی بمتابه یگانه وسیله خدمت بوطن را در پیش گرفت . و بنا به پیشنهاد بخش عظیمی از مهاجران هموطن بحیث رییس شورای مهاجران افغان مقیم آلمان مجمع ششم انتخاب گردید ، همچنان با ایجاد کورس لسان مادری به پیشبرد وظیفه معلمی کورس آموزش به زبان مادری وفرهنگ وطنی برای جوانان هموطن تلاش بی پایان نموده است.

کتاب بخوان و بدان به سویه های مختلف ازصنوف اول تا ششم مجموعه شعری بیاد وطن در سه جلد ، بادی از سر زمین شمالی قدیم ، افغانستان در گذرگاه خونین ، رساله معرفت ، مرغان مهاجر ، عشق در غربت ، روزگاران ، تربیت سالم کودکان ، وجمع بندی داستانهای مهاجرت دروازی ها به کاپیسا وپروان ، کتاب مقالات ، کتاب حزب دموکراتیک خلق افغانستان وبازتاب آن در ولایت کاپیسا ، کتاب مضامین ومقالات نشر شده در مطبوعات برونمرزی نشر صد ها مضمون ومقاله ، شعر وداستان در نشرات برون مرزی کشور ، مانند فصلنامه آریانا برون مرزی و اخبار خاوران چاپ سویدن ، فصلنامه آزادی چاپ کشور دنمارک ، اخبار مشعل چاپ هالند ، مجله کلتور ، فصلنامه روشنی ، اخبار تصویر ارگان نشراتی شورای مهاجران ، فصلنامه کلمه ، اخبار آزادگی ، اخبار جوانان چاپ کشور آلمان ومجله دوستی چاپ لندن . سخنرانی ها بمناسبت های مختلف مسایل علمی وادبی وسیاسی در مجامع وجمعامد ها ، کنفرانسه ها ، سیمینار ها وروز های ملی و بین المللی دسترسی به زبان های دری وپشتو قسما آلمانی .

یگانه آرزویش، صلح ، عدالت ، ترقی ، ثبات و آرامش .

درد توکل به خدا با وطن و مردم خویش   عمر کردیم و گذشت همه یکجا بودیم

مردن این نیست اگر در پس مردن که زمن   یاد آند غریزانی که همراه بودیم

مداوکیل کپی